

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 18 kor.
 Negyedévre... 4 "

Kályba hűtéses kiadás:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 "

Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a 4445 és
 4446 számú újság kiadóhivatalban.

Bejelentés és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Bejelentés és kiadóhivatal:
 vagy megrendelés nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 3 fillér.

Állatkereskedelmünk osztrák békői.

Az argentinai husnak közös vámterületre való behozatala körül lefojrt múlt évi adáz fegyvercsörtetés értékes tapasztalatokkal gazdagította a magyar közvéleményt. A közismert önző osztrák kapzsiság, — kormányunk rekompenzációs követeléseink visszautasításával — a kelténél jobban kimutatta a fogaféberjét s ennek hatása alatt bizonyára meggyőződésévé vált nemcsak az agráriusoknak, hanem közgazdasági életünk többi számottevő tényezőjének is, hogy az ausztriával kötött vám- és kereskedelmi szerződés csak az esetben tartható fenn 1917-en túl, ha Magyarország törvényben biztosított jogait Ausztria nemcsak elméletben, hanem a gyakorlatban is tiszteletben tartani hajlandó.

Sajnos, e kívánatom minden ellenkező irányu törekvés erőszakos keresztülhajszolása nélküli teljesítésére kevés a biztosítékunk a Lajtán túl. És ha azt halljuk, hogy a bécsi községtanács minap újra előhurcolta az argentinai husbehozatal eszméjét, amitől oly könnyen lázong a csupán husra éhes bécsi nép és ez által a mindent kieroszakoló osztrák közvélemény, akkor feltétlenül kívánatos, hogy az önálló közgazdasági berendezkedés esetére szervezkedő intézmények ügyével behatóbban és nagyobb érdeklődéssel foglalkozzunk.

A Pozsonymegyei Gazdasági Egyesület által rendezett tavalyi országrészei gazdaértekezleten hangzott el jelentvő irányban az első figyelemreméltó szó, midőn minden eshetőségre való tekintettel feltétlenül szükségesnek jelezték oly intézmények mielőbbi megalakítását, melyek a gazdasági életnek általában, különösen pedig az állat értékesítésnek és az állatforgalomnak az ausztriai gazdasági élettel függetlenítésére vezetnek. Ilyennek jelölve meg első helyen a 80-as évek folyamán megszűnt pozsonyi hizómarha vásár visszaállítását, melynek előkészítésével az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet bízták meg.

A kezdő lépés tehát megtörtént. Azonban mintha a pozsonyi gyűlés óta elaludt volna az egész lelkes mozgalom. Talán a politikai élet mindenhatósága köli le az erőket? Vagy talán csak madárijesztő

volt Bécs számára a terv előtérbe állítása?

Nem hisszük, hogy így volna. Mert a terv elejtése egyértelmű lenne állatkereskedelmünk jövőjéről való gondoskodás elejtésével. Hisz a pár év előtt létesített bécsi állatértékesítő központ óriási erejével lassanként teljesen magához fogja ragadni állatértékesítésünket s ha mindezt tétlenül nézzük, Magyarország szarvasmarha kereskedelme idővel ugyszólván teljesen ki lesz szolgáltatva Bécs önkényének. A gazdaközönség és a kormány önként kiad a kezéből egy olyan fegyvert, melynek céltudatos alkalmazása különben óriási hasznot hajtana az országnak.

Évezadokra visszanyúló történeti adatok bizonyítják a magyar szarvasmarha jó hírét s hogy Ausztria céltudatosan folyton arra törekedett, hogy e fontos termelési ág jövedelmezőségét a maga számára biztosítsa. Szabad kereskedésről szóló törvényeinket semmibe sem vették. S gondoskodott róla a bécsi udvari kamara, hogy Magyarországot e gazdag jövedelmi forrástól elüsse.

Számtalan nehézségekkel küzdött szarvasmarha kereskedelmünk éveken keresztül, melyet céltudatos politikával azután lassanként teljesen a bécsi piacra utaltak. Hogy a magyar gazdák milyen meglepedé-e, azt az állategészségügyi követelések ürügye alatt életbeleptetett méltánytalan rendszabályok alkalmazása kapcsán felhangzott sűrű panaszkok és egyéb visszaélések fényesen igazolják.

Élénk emlékezetében él még a gazdaközönségnek a bécsi bizományosok mindenhatósága. Szövetségben a nagykereskedőkkel ugyszólván urai voltak a bécsi marhavásárnak. Minden eldandó marha az ő kezükben volt. A mészárosok tőlük függték és annak a gazdának, ki elkerülésükkel vitte hizó marháját a bécsi piacra, egyenesen lehetlenné tették az előnyös üzletkötést.

Természetesen e kizsákmányoló politika egyformán sújtotta a tenyésztőket és fogyasztókat egyaránt, ami végül teltre készítette Bécs város hatóságát is. Új vásár-szabályzatot csinált és hatáskörében létesítette a marhavásár-pénztárt, amely hivatalva volt a pénzbeli elszámolást rendezni a vevő és eladó között.

Hogy mit jelentenek ezek az erélyes

intézkedések a bizományosokra nézve, azt a közel jövő eseményei megmutatták. Helyzetük lényegesen megnehezédvén, mivel a magyarországi hizalókkal fennálló szerződések módot nyújtottak nekik arra, hogy székhelyüket Bécsből Pozsonyba tegyék át. Pozsony városának és a termelőknél támogatásával 1884 év április hó 21-ik napján megnyitották a pozsonyi nemzetközi marhavásárt.

Nem lehet céloim, hogy a vásár négy évi fennállásának történetét vázoljam. Elég körültekintően foglalkozott már e tárggyal a pozsonyi kereskedelmi és iparkamarának annak idején kereskedelmi kormány elé terjesztett véleményes jelentése, melyből kétséget kizárólag megállapítható, hogy a vásár minden tekintetben életképesnek látszott, ha lett volna erőnk és kitartásunk az időközökben felmerülő töméntelen nehézségnek s az osztrák közgazdasági politika mindmégannyi gáncsvetésének leküzdésére: egyetlen hizó állatvásárunk ma már nem osztrák, hanem magyar területen folya le. És ha ebből a fontos nemzeti szempontból fogjuk fel a pozsonyi kiviteli hizó állatvásár visszaállítását érdekében megindult mozgalom jelentőségét, akkor minden mellék érdekre való tekintet nélkül, okulva a múlt szomorú tapasztalataink a kormánynak és tarsadalmunk egyaránt arra kell törekednie, hogy állatkereskedelmünk függetlenítése érdekében a pozsonyi gazdaggyűlés határozata testet is öltson.

Az ellenzék tiltakozása. Az ellenzék intézőbizottsága tegnap délelőtt is tartott ülést. Ennek folyamán értesültek arról, hogy a képviselőház utolsó ülését 27-ikén, csütörtökön tartja meg. Az intézőbizottság azt határozta, hogy az utolsó ülésen testületileg tiltakoznak az eddig történtek ellen és erre tekintettel az intézőbizottság arra kéri az összes ellenzéki képviselőket, hogy csütörtökön egy órával az ülés előtt valamennyien jelenjenek meg az Országház-kávéházban. Ott fogják megállapítani, hogy minő magatartást tanúsítanak az utolsó ülésen.

Birotsági ülések a főrendiházban. A főrendiház több bizottsága ma ülést tartott. Az üléseken azokat a javaslatokat és minisiteri jelentéseket tárgyalják, melyeket a képviselőházban tárgyalnak és a főrendiházhoz átküldtek.

Főraktár:

Nagy-Várad
 Kossuth Lajos-u.
 FEKETE SAS
 épületben.

Turul-cipő

Elsőrangú, elegáns és jutányos.

Főraktár:

Nagy-Várad
 Kossuth Lajos-u.
 FEKETE SAS
 épületben.

A kordonon kívül és belül.

Az ellenzék tiltakozása.

A képviselőház utolsó ülését tartja. A mai ülés már csak formális jellegű, mert napirendjén csak harmadszori olvasások és két bizottsági jelentés szerepel.

Holnap a főrendiház tart ülést, hogy elfogadja mindazokat a javaslatokat, amelyek június 4-ike óta elfogadtattak. Azután még csütörtökön lesz néhány perces ülés, amely után a parlamentet királyi kéziratral 3 hónapra elnapolják.

A mai ülés semmiben sem különbözött a többiétől. A parlamentet erős katonai kordon ölelte körül, amely csak a kivásztottakat bocsátotta keresztül.

A gyalogos és lovas katonák, az örökös szolgálatban kifáradt csendőrök és rendőrök elbágyadva heveredtek végig a forró aszfalton és boldog volt az a katona, akinek egy tenyéryei is jutott a bokrok árnyékából.

Eddig mindig egy tábornok volt a csapatok főparancsnoka, ma már csak eny őrnagy parancsnokolt s egy bokor árnyékába húzódva törülgette izzadt homlokát. A csapatok szomjasak voltak. Minden öt percben egy káplár vezetésével két szuronyos baka vizet hozott a vászonödrökben, akárcsak hadgyakorlatok idején.

Az ellenzéki képviselők már kilenc órakor együtt voltak az Országház-kávéházban. Lehettek körülbelül 80—90-en s mikor fél 10-re járt az óra, Justh Gyula vezetésével megindultak a parlament felé. A képviselőket, akiknek élén Justh Gyula, Károlyi Mihály gróf, Déry Zoltán és Holló Lajos haladt, a százakra felgyülemlt tömeg lelkesen megéljenzte őket.

A rendőrök erre a tömegre vetették magukat és eszeveszett dulakodással hátraszorították az ellenzéki elvekért rajongó közönséget.

Az ellenzék tagjai és a hírlapírók feltartóztatás nélkül haladtak a parlament előtt lévő villamos megállóra, ahol Gersich rendőrfelügyelő Justh Gyula elé állva, így szólt hozzá:

— Kegyelmes uram! Ma is parancsom van arra, hogy a kitiltott képviselőket ne bocsásson be a Háza.

— Ki adta a parancsot? — kérdezte Sümegei Vilmos. — Boda vagy Tisza, az az őrüli?

— Onnek nincs joga minket feltartóztatni! — mondotta gróf Batthyány Pál.

Ekkor Justh Gyula lépett a rendőrtiszt elé:

— Az égbekiáltó erőszak ellen — mondotta a függetlenségi és 48-as párt nagyevű elnöke — a leghatározottabban tiltakozom és bizva bizom, hogy ezt az aljas és gaz erőszakot a nemzet ítélete el fogja söpörni. Bizva bizom, hogy a törvényes rend ismét helyre fog állani és szigorúan megtorolja a törvénytelenégeket!

— Eljen Justh Gyula! — kiáltott a képviselők csoportja.

Majd Károlyi Mihály gróf szólt:

— A ki nem tiltott képviselők nevében én is tiltakozom az brutális erőszak ellen. Katonaszuronyok között tárgyalni nem lehet s azért mi sem kérünk Tisza kegyelméből!

— A'jas bitangok — kiáltotta izgatott hangon Fernbach zentai követ.

— Törjünk át a kordonon, proponálta Brestyánszky néppárti képviselő.

— A cézároknak önkényét türi lehet — mondotta Rákosi Viktor — de egy bolondnak engedelmeskedni esztelenség.

Az ellenzéki képviselők azután a néppárt körhelyiségébe vonultak.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 25.

Elnök Jankovich Béla.

Jelenti, hogy az ellenzéki képviselők egy harmadik csoportja levelet intézett az elnökséghez, amelyben bejelentik bizottsági tagsági állásaiukról való lemondásukat. A Ház a lemondásukat tudomásul veszi. Jelenti az elnök, hogy **Rakovszky Béla** levélben jelentette be mentelmi jogának a megsértését. Az ügyet áttették a mentelmi bizottsághoz.

Haydín Imre terjesztett ezután elő bizottsági jelentést, majd áttért a Ház a napirend tárgyalására és harmadszori olvasásban is megszavazta a tegnapi ülésen elfogadott összes javaslatokat.

Kovács Gyulát kiadták.

Darvay Fülöp előadó a mentelmi bizottság jelentését terjesztette elő Kovács Gyula mentelmi ügyében. A június 7-diki események még mindnyájuk emlékezetében él. Az Isteni gondviselés úgy akarta, hogy Tisza István gróf (Lelkes éljenzés.) testi épsége megóvassék. Azt hiszi az egész Ház egyhangú helesesével fog találkozni a mentelmi bizottság azon javaslata, hogy Kovács mentelmi jogát függeszesse fel a Ház.

Molnár Béla: A tettenérés esetében a mentelmi jog felfüggesztésére nincs szükség. Jöhet egy igazán nemzetellenes kormány és többség, amely ily esetben megtagadja a mentelmi jog felfüggesztését.

Jankovich Béla alelnök (csenget.) Azt hiszem, hogy az előadói előterjesztésekhez nem lehet hozzá szólni.

Darvay Fülöp előadó: Igen lehet. (De-rültség.)

Molnár Béla: Szükségesnek tartaná egy nyilatkozat tételét ebben az ügyben.

Darvay Fülöp megvugtató kijelentés után a Ház egyhangú határozattal felfüggesztette Kovács Gyula mentelmi jogát.

Bujanovics Gyula a gazdasági bizottság előadója terjesztette elő a bizottság javaslatát a Ház két régi tisztviselőjének előléptetése tárgyában.

A Ház a bizottság javaslatához hozzájárult.

Ezután az elnök javasolta, hogy a Ház legközelebbi ülését csütörtökön délelőtt 10 órakor tartsa, s napirendjére a további teendők megbeszélését tűzze ki. A Ház így határozott.

Ülés vége egyenyed 12 órakor.

A mandátumfaló javaslat.

Budapest, június 25.

(Saját tudósítónktól) Ma délelőtt a folyosón Berzeviczy Albert megtámadta Tiszát amiatt, hogy a mandátumfaló javaslatot már a Ház elé terjesztették. Tisza István Berzeviczynek a következőket mondta:

— A javaslatot nem végérvényesen intézi el most a Ház. Most csak azért terjesztette be a kormány, hogy őszre kész legyen a végleges tárgyalásra.

A belényes-vaskóhi vasut közgyűlése.

A nagyvárad-belényes-vaskóhi vasut részvénytársaság tegnap tartotta 28. évi közgyűlését.

A közgyűlésen örömmel győződtek meg a vasut szép fejlődéséről, amelyet igazol az a körülmény, hogy 28 év után ezáltal a törzsrészvények után is fizetnek osztalékot. Óriás nehézségekkel kellett a társaságnak megküzdenni, míg a biztos fejlődés státiúmába jutott a belényes-vaskóhi vasut.

A közgyűlés elég látogatott volt. Jelen voltak Száhlender Károly elnök, a kereskedelmi miniszter képviselőjében dr. Csury Jenő min. oszt. tanácsos, a földmívelési miniszter megbízásából Kozma István m. kir. főerdőtanácsos, Biharmegye képviselőjében dr. Miskolczy Ferenc főispán, a nagyvárad i. sz. püspökség képviselőjében dr. Krüger Aladár urad. ügyész, a gör. kath. püspökségtől Gera Sándor urad. intéző, a l. sz. káptalantól dr. Karácsonyi János kanonok, a nagyvárad i. sz. tanítóképzőtől Gellért László püsp. jószágkormányzó, a Wiener Bankvereintől dr. Okolicsányi Zoltán, továbbá Fetser Antal felsz. püspök, dr. Hoványi Géza orsz. képviselő, Rádl Odón, dr. Kiss Döme Rednik Gábor, Löwenstein Zsigmond, dr. Fássy Lajos, Papp János stb.

Száhlender Károly üdvözölte a megjelent részvényeseket s a társaság 28. évi közgyűlését megnyitotta. Konstatálja, hogy a közgyűlés kellemleg meg lett hirdetve, 35 részvényes 25950 részvényt tett le s így határozatképes.

Első sorban Papp János vezérigazgató felolvasta az igazgatóság következő jelentését:

Az 1911. évi üzleti év zárszámadásait bemutatva, forgalmuk múlt évi alakulásáról a következő adatokat van szerencsénk előterjeszteni:

I. Személyforgalom.

Az elszállított utasok száma volt 1910. évben 533 942, 1911. évben 562 616.

Személy kilométer teljesítmény 1910. évben 12 870 521, 1911. évben 13 940 124.

Brutto-bevétel koronákban 1910. évben 333 285, 1911. évben 362 270.

Vagyis az utasok száma 5,37 százalékkal, a teljesítmény 8,30 százalékkal és a személyszállítási bevételei 10,50 százalékkal emelkedett.

II. Áruforgalom.

Az elszállított áruk mennyisége tonnákban 1910. évben 381 051, 1911. évben 349 109.

Tonnakilométer teljesítmény 1910. évben 16 385 502, 1911. évben 17 548 567.

Bruttó bevételei koronákban 1910. évben 670 444, 1911. évben 710 100.

Az áruforgalom tehát a szállított súlymennyiségnél 8,38 százalékkal kisebb, ellenben a teljesítménynél 7,10 százalékkal és a bevételeknél 5,90 százalékkal nagyobb volt a megelőző évinél.

Az összes szállítási bevétel 1910-ben 1 003 729 K, 1911-ben 1 078 370 K volt, vagyis ez utóbbi évben 74 641 K-val, 7,43 százalékkal és az üzleti felesleg 474 733 K-val szemben 491 008 K vagyis 16 275 K-val, 3,43 százalékkal több.

A folyó évi február hónapban megtartott rendkívüli közgyűlés határozatához alkalmazkodva, a vaskóhi márványbányák üzemével felhagytunk. Ez a vállalat olyan körülmények közé jutott, hogy ajánlatosnak mutatkozik, miszerint a beruházott összegekből jelentékeny leírásokat tegyünk, amely célra már is 120 000 koronát

állítottunk be a nyereség- és veszteség-számlába.

E leírás és a múlt évi nagyobb ületti és igazgatási kiadások dacára a rendelkezésre álló tiszta nyereség lehetségesé teszi, hogy a törzsrésztvényekre is adhassunk osztalékot.

Alapszabályaink 8. § értelmében a 364.310 K 77 fill. nyereség felosztására vonatkozólag javasoljuk, hogy abból 8.600 K a t. évi január 2-án kisorsolt 43 db elsőbbségi részvény b. váltására fordítsák és a múlt évben forgalomban volt 22476 db elsőbbségi részvény után 6 százalék, részvényenkint 12 K, 269.712 K, a 12.000 db törzsrészvény után 35 százalék, részvényenkint 7 K, 84.000 K, f. évi július 1 én osztalékul kifizítsék, a fennmaradó 1.998 K 77 fill. mint nyereség átvitel új számlára átírassék.

Ezek után kérjük a tisztelt közgyűlést, hogy jelentésünket tudomásul vegni, a be nem adott mérleget, nyereség- és veszteség-számlát, elfogadni, valamint a tiszta nyereség hovatartására vonatkozó javaslatokat határozat erejére emelni és a felmentvényt úgy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottság részére megadni méltóztatásuk.

Végül, mivel megbízatásunk ideje lejárt, kérjük az igazgatósági tagok választásának megújítását.

Kapcsolatosan bemutatta az igazgatóság a mérleget és a felügyelő bizottság jelentését, amelyeket, az igazgatóság jelentésével együtt elfogadták s a felmentvényt megadják.

Ezután felolvasták Reismann Mór igazgatósági tag levelét, amelyben kijelenti, hogy gyengélkedése folytán újból nem kéri igazgatósági taggá választását.

Dr. Okolicsányi Zoltán felszólalt, hogy a lemondást vegyék tudomásul s Reismann Mór mintegy 30 évi eredményes működéséért jegyzőkönyvi köszönetet szavazzanak s a közgyűlés elismerését fejezze ki.

Ezután megválasztották az igazgatóságot és pedig a két miniszteri képviselőn kívül a következők lettek igazgatók: dr. Miskolczi Ferenc, Fetsler Antal, Gera Sándor, Hlatky Endre, dr. Karácsonyi János, Gellert László, Száhlender Károly, R. dnik Gábor, Marcus Hugó, Prosz Emil, Schönwald Adolf, Bónis Elemér, Fáy Aladár, Fáy Akos, Horch Erő, Fischer S., dr. Okolicsányi Zoltán és Papp János.

A felügyelő bizottság tagjaivá választották: dr. Hoványi Géza, Bódog Kálmán, Pucher Elemér rendes, Középpessy Kálmán póttag.

Bejelentette az igazgatóság, hogy a társulat budapesti képviselőjéül dr. Okolicsányi Zoltánt választotta meg. A közgyűlés ezen választást megerősítette.

Az igazgatók és felügyelők díjazását az eddigi összegben állapították meg.

Dr. Okolicsányi Zoltán indítványára utasították az igazgatóságot, hogy rendkívüli ülést hívjon össze, amelyen az igazgatóság tagjainak szaporításával foglalkoznak. — Indítványozza ugyanis, hogy az igazgatóság tagjainak számát emeljék fel a nagy részvényesek részjegyei arányában.

Végül Rádó Ödön részvényes jelentőségteljesnek tartja a mai közgyűlést, mert a r. t. anyagi fejlődésének előfeltételét igazolja. A jelentés szerint a törzsrészvények is kapnak most osztalékot. Ő 28 éve látta azokat az akadályo-

kat, amelyekkel az igazgatóságnak meg kellett küzdeni. Azon véleményben voltak, hogy belátható időig a törzsrészvények után nem adnak osztalékot. A legnagyobb elismeréssel van különösen a jelenlegi igazgatóság iránt. Indítványozza, hogy a közgyűlés az igazgatóság iránt érzett elismerését, köszönetét és háláját jegyzőkönyvbe iktassa s erről őket értesítse.

Az indítványt éljenzéssel elfogadták s ezzel a közgyűlés véget ért.

A közgyűlés után az igazgatóság megalakult. E nökké újból Száhlender Károlyt, alelnökké Fetsler Antalt választották meg; a társulat budapesti képviselőjévé pedig dr. Okolicsányi Zoltánt választották meg.

A Köröspartok szabaddátétele.

A főmérnök előterjesztése.

Régen tervezik már, hogy Körös utca és Szent János-utcával párhuzamosan felszabadítsák a Körös két partját s korzót nyissanak a Szent László téri hidtól az építés alatt levő 3-ik vashidig.

Tárgyalásokat kezdtek az érdekelt háztulajdonosokkal, de az csak részben vezetett eredményre, mert némely háztulajdonos olyan horribilis összeget kéri a vonalba eső telekrészért, hogy az egész ház nem ér annyit.

Köszeghy József főmérnök tegnap terjedelmes előterjesztést adott be e tárgyban a város tanácsához.

Ebben bejelenti, hogy a balparton ötven tettek ajánlatot. Elfogadásra ajánlja a főmérnök a dr. Friedländer Sámuel, Rexner László, Balázs Adolf, Széles Gyuláné, Tátray Sándor, Mokos Sándor, Oáry Gyuláné, Grünbauer Vilmos, Kiss Károly, Germán Károly és Pozsár József ajánlatait. Mindannyian a házuk előtti közterületet kérik cserébe s némi kártérítést is kérnek. — Szabó László alternatív ajánlatot tett. Ha sarokházát egészen elveszik 200.000 koronát s a Széles utcai hídnál másik teleket kér. Ha pedig házából meghagynak egy részt, 90.000 koronát kéri. Szőke Gyula pedig kikötéseivel mellett kerítést is követel. Terhes a Biczai István ajánlata is, továbbá a Grósz Sámuelé, Mikusai Józsefé s a Bene Gyuláné. Mind ezeknél a kisajátítást hozza javaslatba a főmérnök, a Szabó ház teljes kisajátításával. A súlyos ajánlatok figyelembe vételével 478.493 korona volna itt a part felszabadításának költsége, a kisajátítással azonban a balparton 222.393 koronára fog ez redukálódni.

A jobb parton

az Imre-utcaig e. ö. része a telektulajdonosok a már meglévő partot a magukénak vallják, holott oda kapuk nyílnak s ott közvilágítás és közforgalom van. Hét háztulajdonos díjtalanul adják át a partot, hat kártérítést kér és Bródi Samu egyáltalán nem nyilatkozott. Aufricht Mór, Ujváry Vilmosné, Voronyák Istvánné, Guttman Károly, Lőrincz Mór, Dorogi Lajosné, Kaufmann Mártonné nem kérnek kártérítést, az ajánlatok elfogadását javasolja a főmérnök. Ellenben a kisajátítás kimondását kéri azokkal szemben, akik horribilis kártérítést kérnek és pedig Grám Károly 32.000, Vadász Albertné 20.000, Voszka Ferenc 10.000, Steinschreiber S. 30.000 kor., összesen 92.000

korona. E háztulajdonosokkal szemben peres eljárást ajánl a főmérnök s kéri a kisajátítást s a tulajdonosoknak a betterment alapjára való megadóztatását, mert a telkek itt értékükben módfelett növekedni fognak a parttal építésével, melynek létesítését éppen ezek a háztulajdonosok nehezítik meg.

A kisajátítás révén 92.000 korona helyett 37.000 koronára fog rugni a partszabadítás költsége. — Az Imre-utcai terület kivételével az összes tulajdonosok átadják telküket. Kikötéseik vannak Papolczy Józsefnek, Tóth Kálmánnak, Reichard Dzsónnek, Csalah Gusztávnak, Lukács Arturnak, Kasza Józsefnek, akik ajánlatainak elfogadását nem javasolja a főmérnök, ellenben a felbecsülés szerinti kártérítési igényük kielégítendő. Így ez a rész 12.800 koronába kerülne s ezzel együtt végig a jobbpart 49.800 koronát kívánna.

Igy a kétoldali partszabadítás most már mindössze 4303 koronával haladna meg az előirányzott összeget. A főmérnök kéri a tanácsot, fogadja el az ajánlat feltételeket, a többire nézve pedig sürgesse a kisajátítási eljárást és alkalmazza a betterment terheit.

„Egy munkapárti üzlet“

Hogy ir szenzációt

a Pesti Hírlap a püspökségről.

A Pesti Hírlap a nagyváradi lat. szert. püspökségről szórkesztett ki egy nekiiramodott szenzációt. Elmondja, hogy a püspökség nagyürögi birtokát az odaváló elöláhosodó magyarok szerették volna kivenni az altruista bank révén, mert hát az ürögi birtok kitűnő szántóföld, közbelépett azonban Serényi Béla földművelésügyi miniszter s az ő befolyására a bérletet Csuzy Pál munkapárti képviselő kapta meg, a ki viszont busás haszon fejében albérletbe adta Grúner A. nevű gazdálkodónak. Nekiront a szenzációs cikk végül a földművelésügyi miniszternek, a ki Csuzy érdekében ily módon érvényesítette befolyását s a püspöknek ezt a súlyos erkölcsi presszió alatt tett intézkedését leglőbb felügyeleti jogánál fogva ő maga látta el koránnyhatósági jóváhagyással. (?)

Ez az egész nagyhangu szenzáció üres beszéd, a mely mesélésekkel van tele.

Először is az egész bérleti ügy a földművelési minisztériumhoz egyáltalán nem tartozik, hanem tartozik a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz, tehát Serényi Béla a szerződést jóvá sem hagyhatta. Neki ehhez az ügyhöz semmi köze nincs és nem is lehet.

Az altruista bank, meg a nagyürögdiek ügye is: mese. Igaz, hogy mikor az altruista bank megalakult, a többi, kombinációba vehető püspökségi birtok közt Nagyürögdi iránt is érdeklődött. A bank maga azonban nem gazdálkodik, hanem csak ott vesz ki bérletet, ahol azt a kisgazdáknak tovább adhatja. Puhatózott tehát a bank Nagyürögdon és arra a tapasztalatra jutott, hogy a püspökségi birtokra a nagyürögdie parasztok közt érdeklődés nincs. Ezért a bank a nagyürögdie birtokra egyáltalán nem is reflektált. Ekkor jött Csuzy Pál s mivel a rossz talaju, kedvezőtlen viszonyok közt lévő nagyürögdie birtokra igen elő-

A legújabb

nyári czipő újdonságok

MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.

Szabott gyári egységáruk.

Telefon 687

Telefon 687

nyós ajánlatot tett, a püspökség vele kötötte meg a szerződést.

Egyi az egész.

A nagyürögdi bérlet tehat teljesen különálló dolog az altruista bank bérleteitől. *Gellér* László jószágkormányzó, a ki ez ügyben nyilatkozni szives volt, azt is megjegyezte, hogy Csúzy Pálnak a nagyürögdi birtokra vonatkozó szerződése már ez év január 1-én életbe lépett, míg az altruista banknak kiadott birtokokra vonatkozó szerződés csak október 1-én fog életbe lépni. A kettő teljesen különálló két dolog, melyeket csak a szenzációhajhászat zavarhatott össze.

A Pesti Hírlap állítólag ezért a szenzációért egy munkatársát külön leküldte Nagyváradra. Nagyon bővíben lehetnek Légrádyék a pénznek és szükiben a szenzációknak, ha ilyen uborka szezonban már efféle kacsvadászatra fanyalodnak.

UJDONSÁGOK.

Szent László ünnepe.

A holnapi ünnepet Nagyvárad védőszentjének, Szent Lászlónak ünnepét az idén is a szokott fényvel és kegyelettel ünnepli meg a város katolikus társadalmá, amely Szent László napját igazi, nagy ünnepévé avatta. Az ünnepély lefolyása a következő:

1. Ünnepléses körmenet. Indul a Szent László templomból negyed 9, az olasz plébánia templomból fél 9 órakor a *székese gyházba* s innen vissza az ünnepi istentisztelet után a pléb. templomokba. A körmeneten a Kath. Körtagjai a hívek közt testületileg vesznek részt.

2. Délelőtt 9 órakor *megyés főpásztorunk* a székese gyházban *ünnepléses szent misét* pontifikál. A szent beszédet dr. *Némethy Gyula* theol. tanár tartja. Szent mise alatt a Körtagjai a helybeli és vidéki hívekkel a teljes bucsuval egybekötött szent áldozáshoz járulnak.

3. Este 6 órakor ünnepély a főgimnázium dísztermében a következő műsorral:

1. Hímnusz. Eneklia a férfiak. 2. Szent László meghódítja Horvátországot. Ünnepléses beszéd. Tartja: Karácsonyi János dr. 3. Szentelt hantok. Mosonyi Mihálytól. Eneklia a férfiak.

4. Este 7 órakor toronyzene a városi székház tornyáról a következő műsorral.

1. Fölvitelt a magas mennyországba. Régi ének 1651. évből. 2. Oh dicsőséges asszonyság. (1681.) 3. Dicsőséges Szűz Mária. (1695.) 4. Oh nemes, ékes lilium. (1695.) 5. Örülj dicsőséges szép szűz: (1651.) 6. Szűz Mária kegyes anya. (1651.) 7. Enek Szent István királyról, a török hódoltság korából. 8. Enek Szt. László királyról. (1695) 9. Angyaloknak nagyságos asszonya (1508) 10. Jézus, Mária! dicsőséges nevek. (1695.) 11. Boldogasszony anyánk, a török hódoltság korából. 12. Szózat, Eneklia a férfiak.

* **Az urak kongregációja** Szt.-László napi közös szent áldozását csütörtökön reggel 7 órakor tartja a Szent-József intézet kápolnájában.

* **Ezüstmenyegző.** Nagy és diszes előkelő közönség jelenlétében tartották meg tegnap, kedden délután az olasz plébánia templomban ezüstmenyegzőjüket *Singlár* Gyula nagyvárad máv. forgalmi főnök és neje szül. *Jancsó Eleonóra*. A szertartást *Imrik S. Zoltán* plébános tartotta. Megható, szép beszédet, intézett a szép családi ünnepélyt ültő jubiláns párhoz, akiket a nagyszámu rokonság és az előkelő közönség elhalmozott jókívánatokkal.

* **Kinevezés.** A nagyvárad kir. tábla elnöke *Binder Jenő* vezért joghallgatót a váradai ítélőtáblához joggyakornokká nevezte ki.

* **A nemzetközi eucharisztikus kongresszus.** Az Országos Katolikus Szövetség, mint a kongresszus magyar csoportjának központi bizottsága ismertető füzetet adott ki a kongresszus iránt érdeklődők számára. A füzet bevezetésében felsorolja a vezetőség névsorát, azután részletes tudósítást ad a magyar csoport megalakulásáról, közöve az üléseken elhangzott beszédeket, melyek egyuttal irányítóul és tájékoztatóul szolgálnak. Ezek között találjuk a magyar csoport fővédőjének, *Isabella* kir. hercegasszonynak megnyitó beszédeit, *Apponyi* Albert grófnak lelkesítő szónoklatát, *Zichy* János gróf központi bizottsági elnök által az egyházmegyénkint választott alelnökök számára előterjesztett munkaprogrammot és *Fischer-Colbrie* Ágost püspöknek a magyar csoport egyházi ülésein és ünnepségein való részvételre vonatkozó ismertetését. A füzet közli továbbá az egész kongresszus hozzávetőleges rendjét, végül pedig általános tájékoztatót nyújt azok számára, akik a mozgalomhoz csatlakozni szándékoznak. Az Országos Katolikus Szövetség (IV. Ferenciek-tere 7. III. lépcső I. 8.) ezt a füzetet, mely kiválóan alkalmas arra, hogy teljes képet nyújtson a Bécsben lefolyó nagy világeseményről, ingyen küldi meg azoknak, akik ezért hozzá fordulnak.

* **Bimbóhullás.** Dr. *Imrik* Gusztáv nagyvárad ügyvédet, káptalani ügyészt és családját mély gyász érte. Kis leánykájuk, a tizenegy hónapos *Margitka*, hosszú és súlyos szenvedés után tegnap délelőtt háromnegyed 11 órakor meghalt. Szüleinek forró földi szeretete vette körül rövid életében, és reménységgel tekintettek legkisebb gyermekükre, de az Ur más-kép határozott: a szenvedéssel teli élettől hamar magához szelítette a fehérlékű, ártatlan gyermeki csöppéget angyalai közé. A gyászoló család a következő gyászjelentést adta ki:

K-szergő szívvel, de az Ur Jézus szent akaratában megnyugodva jelentjük, hogy drága kis leányunk *Margit* I. hó 25-én délelőtt egy-negyed 11 órakor hosszú időn át tartott súlyos szenvedés után tizenegy hónapos korában Teremtőjéhez költözött. Drága kis halottunkat Szent László napán csütörtökön d. e. fél 12 órakor tartandó beszentelés után fogjuk a várad olasz r. kath. sírkertben a főtámadás reményében eltemetni. Fogadja be tiszta lelkeket a Bold. Szűz Mária az ő kedves Magzatával. Nagyvárad, 1912. június 25. Dr. *Imrik* Gusztáv és felesége *Tóth* Margit, *Agoston*, *Sándor* és *Mária* gyermekeikkel.

* **A feministák gyűlése.** A nagyváradji feministák egyesülete tegnap délután 6 órakor a városháza nagytermében gyűlést tartott. *Rechné Bauer Zsófia* megnyitó beszéde után *Rigó Szeréna* tanítónő a gyűlés tárgyáról, a tanítónők fizetésrendezéséről tartott előadást. A gyűlésnek néhány hozzászólás után 7 órakor vége volt.

* **Uj ügyvédjelölt.** *Verő Ernő* jogszigorló kitiűntetéssel tette le az első jogtudományi szigorlatot Kolozsvárott.

* **Sziámot agyonövik.** A budapesti állatkert egyik főbűszkeségét: *Sziámota* gyonlövik. Talán a sok ember láttára kezdett újra nyugtalankodni *Sziám*, talán agybaja hatalmasodott el, az az egy bizonyos, hogy egy hét óta veszedelmesen izgatott. Kitérte az agyairait is. Agybaja mellé most fogtájás is járul. Így egészen beteg lett szegény *Sziám*. Az állatkerti bizottság *Sziám* agyonlövését megengedte.

* **Köszörmegváltás.** Az Egyesült biharmegyei kereskedelmi bank és központi takarékpénztár részvénytársaság, *Markbreit Sándor* volt igazgatósági tagjának emlékére, köszörmegváltás címén »Az elaggott kereskedők segélyalapja« javára 100 koronás és az intézet által fenntartott »Zündei gyermektelep« javára 100 koronás alapítványt létesített.

* **Családi dráma Berettyószentmártonban.** Tegnap reggel 7 órakor véres családi dráma játszódott le Berettyószentmárton községében, ahol két évvel ezelőtt az ország-szerte hírbet haramia *Vitális* mozgósi ott maga ellen hét vármegye csendőreit. A tegnapi kettős gyilkosságra *Kiss Imréné* szolgált okot *Kissné* ugyanis férjével az utóbbi időben nagyon kereset törődött, úgy hogy az amugy is beteges ember valósággal buskomorra lett emiatt. *Kiss* utánna járt felesége magatartásának és ekkor megtudta, hogy feleségének *Aczád* János berettyószentmártoni legény udvarolgat és emiatt hanyagolja el őt. Tegnap este magukba maradtak *Kissék*. Hogy mi történt közöttük nem lehet tudni. Reggelre haldokolva találják meg *Kiss* is meg a feleségét is. *Kissné* fején hatalmas balta csapások nyomai látszóttak *Kiss* mellén mély kés szúrás volt. Az esetet jelentették a csendőrségnek és az előjáróságnak. A kihallgatás folyamán *Kiss* alig tudott szólni. Mindössze annyit tudtak meg a csendőrök, hogy a véres cselekedetet *Kiss* követte el, mert a felesége őt megcsalta. Az orvosok véleménye szerint *Kissék* nem épülnek fel sebeikből.

* **Áramszünet.** Ma, azaz június 26-án déli fél egy órától fél kettőig az áramszolgáltatás — a kapcsolótáblán végzendő munkálatok miatt — szünetelni fog a villamos telepen, mely áramszünet azoaban a villamos vasut forgalmat nem érinti.

* **Örvénybe került szekér.** Mezőtelegdi tudósítók írja: *Nyegrucz Pável* botyáni lakos szekeren búzát szállított *Glück Mór* malmába. Miután lerakták a búzát *Nyegrucz Pável* behajtott szekerevel a közeli folyóvizbe. *Nyegrucz* a sekély vízbe hajtott ugyan, a lovak azonban a parton álló halászoktól megijedve a szekérel együtt bementek a mélyebb vízbe, ahol örvénybe kerülve rögtön elmerültek. A szekeren ülő *Nyegrucz Pável* a parton halászó emberek huzták ki a vízből. A szekér lovastul együtt odaveszett.

* **Amerikai törvények.** Az északamerikai Egyesült Államokat alkotó kis országoknak tudvalevően megrán az a joguk, hogy a törvényeiket maguk szabják meg. Ezzel a joggal egész különös módon élnek az államocskák. Így például *Arkanzasban* a népszerű football-játék törvénybe ütköző és aki játsza, súlyos pénzbüntetéssel büntetik. *Utah* államban mindegyik polgár, a ki hertenként legalább egy izben meg nem fürdik, magas pénzbüntetést fizet. *Texasban* fogházbüntetés terhe mellett tilos a telefonon át átkozódni, vagy gorombaságokat mondani. A kik pedig állandóan isznak, öt dollár külön adót fizetnek évenként. — *Newyork* államban most készül egy törvényjavaslat, amely szerint minden automobil tulajdonos és sofőr köteles magát elgázolandó áldozata javára tízezer dollárra biztosítani, *Kansasban* be akarják hozni az aglegényadót, *Illioisban* azt a törvényt, hogy iszákosok ne házasodassanak, *Jovában* az állam minden újszülött gyermekért tíz dollárt fizet a szülőknek, *Coloradóban* törvényileg van megtiltva a borralaló elfogadása. A legutolsó évben pedig köszönikilenc amerikai állam hozott törvényt a hosszú kalaptük ellen.

*** Meglopta a testvérét.** Erdekes be-
tört fogott el tegnap éjjel 10 órakor a nagy-
szalontai csendőrség. A betörő Szilágyi Gyula,
aki a saját testvérét Szilágyi Piroskát lopta
meg. Szilágyi Piroška Nagyvárad városánál
van alkalmazva mint gépirőző. Testvére lakatos
segéd, azonban nem nagyon szereti mester-
ségét és félbe is hagyta azt. Pár hónappal ez-
előtt testvérehez költözött. Alig lakott ott egy-
két hónapig mikor Szilágyi Piroška egy reggel
meglepetten konstatálta, hogy fiókjából több
ékszer hiányzik. Nyomban jelentést tett a do-
logról a rendőrségnek, ahol megindították a
vizsgálatot és ki is nyomozták a tolvajt Szilá-
gyi Gyula személyében. Szilágyi Piroška nem
is merre feltételezni, hogy az őcsöce a tolvaj,
mikor megtudta, hogy a saját testvére lopta
meg, nyomban visszavonta a feljelentést. Teg-
nap előtt újabb lopás történt Szilágyi Piro-
skánál. Ezúttal 500 korona készpénz tűnt el. A
pénzzel egyidejűleg azonban eltűnt Szilágyi
Gyula is. Most már egyenesen Szilágyi Gyula
keresésére indult a rendőrség. Első sorban
Nagyszalontára telefonáltak ki, hogy ha Szilá-
gyi esetleg ott tartózkodik, tartóztassák le. A
nagyszalontai csendőrség az utasítás értelmében
még tegnap este megjelent Szilágyiékánál és
Szilágyi Gyulát tényleg meg is találta. A meg-
tévedt fiatalembert letartóztatták és bekísérték
Nagyváradra. A lopott pénz pár korona hiá-
nyával megkerült.

*** Cirkusz Colosseum.** Ma, szerdán jun.
hó 26-án. Nagy nemzetközi birokverseny: az
igazgatóság által kiűzött jutalomdíjakért és
három nagy éremért. A birkozásban csak első-
rendű bajnokok vesznek részt. I. díj: 1000
korona és nagy arany érem. II. díj: 600 ko-
rona és kis arany érem. III. díj: 300 korona
és nagy ezüst érem. Az eddigi jelentkezők és
résztvevők: Csáka János magyar világbajnok, a
Bécsben rendezett világbajnok-versenyen az
első díjat nyerte, Konstantinápolyban pedig az
aranyévet 1911. és 1912-ik évben. Kara Ahmed
török világbajnok, Mehm-doff cserkesz, Hacken-
schmiedt legyőzte Chikágóban, Szavcsenka
Jakab Oroszország legjobb középsúlyu bajnoka,
Yensen Dania bajnoka, Paul Degenkolb Német-
ország championja, a sziklatörő, Henrich von
Berg Hollandia championja, Wad Bartkoviak
Lengyelország championja, Ali Mustafa Macedon
bajnoka, Franc Kohut Bécs bajnoka,
August Brula Porosz bajnok. Ma 3 pár bir-
kozik.

x Új sport játék. Igen szép és teljesen
új sport üzésre alkalmas találmány jött forga-
lomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül
úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz,
felöltök, hölgyek és gyermekek részére, test-
edző, szem és kezügyesség kifejlesztésére annyira
olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 ko-
ronától 3 korona árban és 5-féle nagyságban
kaphatók. Egyedül LADÁNYI JÓZSEF puska-
műves sport üzletében Rákóczi-ut Moskovits
palota. A M. kir. lőpor áruda, telefon 269.
Tanoncok felvétetnek.

Trieszti kávépiac Nagyváradon. Aszód
Kossuth-utca. Vigyázat, mert sok az utánzat,
természetesen a fogyasztók kárára. Aszód triezsi
kávé és thea behozatalának a 8 féle zamatu pör-
költ kávéi a legjobbak és legolcsóbbak. Árak:

Elsőrendű	1 kiló	4—K
Mágnás keverék	1	4:40
	0	1 < 4:80
	00	1 < 6—

Motor üzemű pörkölés és darálás, kávépörkölés
a vevő előtt történik. Cukorka és csokoládé külön-
legességei a legjobbak és legolcsóbbak. Befőzésre
törmellék fehér cukor eredeti édes tartalommal, ol-
csó gyári árban hozzá dunstot, melytől a befőtt
soha meg nem romlik, adagonként 10 és 20 fillé-
res levelekben. Főzlet: Kossuth utca, fiók-üzlet:
Kert-utca.

**x A most megjelent Stephaneum könyv-
tár legújabb kötete Bölsche Szerelm az élők
világából 1150 oldal. Ara 1 kor. 90 fillér, kap-
ható B-nkő A.**

Megjelent a képes mie-
der divat uj-
ság a leg-
újabb modern fűzőkről, csak

Rosenzweig Róza

miedergyárában Szalárdi-u. 9. kapható
ingyen és bérmentve.

Középiskolai

magánvizsgára-, érettségire-, javító vizsgákra
egész nyáron
át készülhet a
dr. Kállay-fele szeminá-
riumban
(Budapest, IV. Kaplony-utca 5.
Telefon 125—38.) Eredményei köz-
tudomásulag kiválóak.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor:

Szerda: Cigányszerelm. (Batizfalvy Elza
fellépése.)

Cső örtök: Csókon szerzett vőlegény.

Péntek: Tatárjárás.

Szombat d. u.: Vasgyáros, este; Artatlan
Zsuzsi. (Küry Klára fellépésével.)

Vasárnap d. u.: Gül baba, este; Piros bu-
gyeláris. (Küry Klára fellépésével.)

Hétfő: Muzsikusleány. (Küry Klára fellép-
tésével.)

Batizfalvy Elza estői. Ma este a
Cigányszerelm magyar grófnőjét játssza el Láz-
árné Batizfalvy Elza, a miskolci színház bá-
jos szubrettművésznője és hónap, csütörtökön
este kabinetszerepét mutatja be a Csókon szer-
zett vőlegényben. Batizfalvy Elza szubtilis és
kedves színpadi egyéniségehez Nagyváradon
egész sora fűződik a szép színházi emlékeknek.

**Keleti Juliska a Szigligeti színház-
ban.** Pénteken este a közsinnázban sokat-
ígérő debut fog lezajlani. Keleti Juliska, a fő-
városi közönség egyik legkedveltebb primadon-
nája lép fel a Tatárjárás Riza bárónője szere-
pében. A feltűnő szépségű művésza-szöny-
nak vendégjátéka nagyon érdekes és figye-
lemreméltó, mert Riza bárónő szerepét neki
írták.

Jön Küry Klára! Szombaton, vasárnap
és hétfőn este lép fel a közsinnázban Küry
Klára, a magyar operettszínpad koronázatlan
királynője. Csodálatos játékaival ujjáaranyozta a
mi operett-művészetünk kopott hírnevét Küry
Klára az egész külföld előtt. Lenyűgöző egyé-
nisége, graciózus játéka, gyönyörű éneke, kaca-
gása csupa poézis. Előrelátható, hogy a szen-
zációs művészi esemény mind a három estén
ünnepies házat, előkelő közönséget vonz.

S P O R T.

Az ügetőversenyek második napja.

Derűs, naptényes időben folyt le tegnap
az ügetőversenyek második napja. Most sem
volt élénkebb az érdeklődés, mint vasárnap,
pedig a ragyogó nyári délutánt nem fenyeget-
ték esővel a szürke hangulatrontó felhők. A
fedett tribün ásitva nézett a pályára, de azért
a jelenvolt kevésszámú előkelő közönség élénk
életet tudott varázsolni a verseny környékére.

A versenyek eredménye a következő:
Iklódi díj: 1. Pampi, veneselli ménesből, haj-
totta Balass. 2. Rózsa, hajtotta Dóry Hugó. 3

Gambetta, hajtotta Fischer Arpád, 4. Elvira,
hajtotta Loser Oszkár. — Totalizátor: 4 : 8,
10 : 18.

Budapesti ügetőversenyek díja. 1. Csárdás
Ferdinándi, hajtotta Solymossy J-nő báró. 2.
Ebes, Togo, hajtotta Vécsey Zoltán. 3. Coeur
de Ninon. Gambri, hajtotta Loser Oszkár. To-
talizátor: 10 : 10, 4 : 4.

Bónékuti díj: Egyes fogatu verseny: 1-
Pampi, 2. Elvira, hajtotta Loser Oszkár, 3. Gam-
betta, hajtotta Fischer Arpád. Totalizátor 10 : 14,
4 : 6.

Vigaszverseny. Kettesfogatu urkocsiver-
seny: 1. Ebes, Togo, hajtotta Vécsey Zoltán.
2. Cimbora, Kács, hajtotta Nadányi Pál. 3.
Cimbus, Pompás, hajtotta Kiss Erő. 4. Cocur
de Ninon, Gamori, hajtotta Loser Oszkár. To-
talizátor: 10 : 22, 5 : 8.

A »Bácska« Nagyváradon. A football
kedvelő közönségre újabb igazi szenzáció vár,
e hó 29 én szombaton amikor Délmagyarország
többszörös bajnokcsapata az ország egyik leg-
erősebb footballcsapata a híres »Bácska« lesz
a NAC vendége s ennek első csapatával fog
mérkőzni. A NAC I. csapata ma oly kitűnő
formában van, hogy már joggal veheti fel a
versenyt bármely vidéki csapattal és respektális
eredményre tarthat számot. A barátságos mér-
kőzés rendes helyárok mellett tartatik meg és
a rendkívül élvezetesnek ígérkező igazán klasz-
zikus játék mellett még több külső körülmény
fogja érdekessé tenni. Így a Bácska selyem-
zászlót fog ányújtani a NAC csapatának, hogy
ezzel is elismerését fejezze ki, enn k gyönyörű
fejlődéséért. Vizont a NAC méto keretben
ünnepelni fogja a Bácska két kiváló játékosát
Kecsmár Emilt és Horváth Fábiant, akik ez
alkalommal fogják 150-ik mérkőzésüket ját-
szani a Bácska soraiban, színeiben. A Bácska—
NAC I. mérkőzés előtt a NAC II.—Bihari VC
csapatai fognak mérkőzni. A két csapat nagy
javulása következtében ez is igen élvezetes
match lesz.

TÁVIRATOK.

Ujabb szerencsétlenség az autó- versenyen.

Preppe, jun. 25.

(Saját tudósítónktól.) Az automobil-
verseny mai napján újabb szerencsétlen-
ség történt. Colluel automobil tulajdonos
gépe felborult. Colluel szörnyet halt, a
soffőr -ulyosan megsebesült.
2547—1912. eln.

Negyvenszeres gyilkosság.

Varsó, június 25.

(Saj. tud.) Varsó közelében egy elha-
gyatott házban lakott Kamarina nevű
asszony egy barátnéjával. A hatóságnak
feltűnt, hogy az elhagyott házba sok
fiatal ember tér be, akik azonban soh-
sem jönnek vissza. Vizsgálatot tartottak
és akkor kiderült, hogy a két asszony a
fiatalembereket megölte. A közeli erdő
szélén megtalálták a fiatalemberek hul-
láit is. A gyilkosok bevallották azt is,
hogy a múlt hónapban negyven fiatal-
embert öltek meg, akiket kiraboltak. A
gyilkosokat letartóztatták.

Az albán lázadás.**Konstantinápoly, jun. 25.**

Egy zászlóalj török katona Monasztirban fellázadt és fegyverestől a lázadó albánokhoz ment.

Berlin, jun. 25.

Szalonikiból jelentik: A monasztiri török zászlóalj lázadása a török kormányra igen káros hatást tett Zekki pasa különvonaton Monasztirba utazott és onnan jelentette, hogy a helyzet igen veszélyes. A Monasztirban maradt garnizon, mely hű maradt, kész magát a legvégsőkig megvédelmezni.

Császártalálkozás.**Pétervár, június 25.**

Vilmos császár és a cár találkozása a balti tengeri kikötőben lesz. A cárt Kokocev miniszterelnök fogja kíséni. Céljuk azt, hogy a császárt Kiderlen Wachter fogja elkíséni és hogy Fallieres-sel is találkozni fognak.

NYILTTÉR.**BENEDEK TESTVÉREK**

„Mosóleány“ fűszer-nagykereskedése, Nagyváradi (Zöldfa-utca 8.)

ajánlja a „BENEDEK“-SZAPPANT darabja 30 fillér,

amely száraz állapotban ruhamosásra kiválóan alkalmas. Legelőször fűszerek és triss napolyi főzések készítésére. M. kikötői kávéhozatal.

Pörkölt kávé árak:

4-féle zamau 1/4 kg. K 1.—
8-féle > 1/4 kg. K 1.10
12-féle > Benedek-keverék 1/4 kg. K 1.25

Megjegyzendő, hogy 1 kg. pörkölt kávé 1 kg. 25 deka nyrs kávéval telet meg.

KÖZGAZDASÁG.**Gabona üzlet.****Budapesten**

A gabonatörszén tegnap szilárd volt az irányzat.

Határidők zárlata:

Májusi buza	— — — —	11.25
Októberi buza	— — — —	11.59
Októberi rozs	— — — —	9.35
Októberi zab	— — — —	9.06
Májusi tengeri	— — — —	8.95
Juliusi tengeri	— — — —	8.89

Budapesti értéktőzsde.

Magyar Általános Hitelbank nagyváradi fiókjának távirati jelentése.

Magyar hitelrészvény	— —	835.25
Osztrák hitelrészvény	— —	639.25
Jelzálogbank	— —	459.25
Leszámitoló és pénzváltó	— —	544.—
Városi vasút	— —	416.50

Közuti vasút	— — — —	768.—
Osztrák államvasút részvény	— —	732.50
Salgótarjáni kőszén	— —	753.—

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.**Hirdetmény.**

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának 277—12594—1912. kgy. sz. véghatározata folytán a Nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszter ur 58897—1912. sz. rendeletével Nagyváradi város rendőrkapitányi hivatalához szerveztet s a folyó évi július havi körgyűlésen választás útján betöltendő évi 2600 korona fizetéssel és 600 korona lakpénzzel javadalmazott egy II. od. rendőralapítványi; egy 2600 korona fizetéssel és 600 kor. lakpénzzel javadalmazott egy rendőrkapitányi (rendőroktatói) állásra; továbbá 2200 kor. évi fizetéssel és 600 kor. lakpénzzel javadalmazott két (2) fogalmazói állásra és Nagyváradi város főispánjának kinevezése folytán betöltendő évi 1200 korona fizetéssel és 400 korona lakpénzzel javadalmazott közigazgatási gyakornoki állásra ezzel pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat, hogy felszerelt pályázati kérvényüket Hlarky Endre, Nagyváradi város főispánjához címezve a polgármesteri hivatalhoz legkésőbb folyó évi június hó 6-ik napjának d. u. 5 órájáig nyújtsák be annál is inkább, mert a későbbin beérkezett pályázatok figyelembe vételére nem fognak.

Figyelmeztetem a II. o. rendőrkapitányi és a közigazgatási gyakornoki állásra pályázni óhajtókat, hogy pályázati kérvényeikben az 1883. évi I. t.-c. 5. §-ban előírt képesítést igazolni tartoznak.

Nagyvárad, 1912 június hó 22.

Rimler Károly,
polgármester.

A Biharmegyei Gazdák Áru és Hitelintézete Rt.
Nagyvárad, Nagypiac-tér, Andrényi-ház.

Befizetett alaptőke: 1,000.000 korona

Elfogad takarékbetéteket, ha azok állandók 5%-os kamatoztatásra, továbbá folyószámlái betéteket is elfogad.

A betétkamatadót az intézet fizeti.

Folyószámla hitelt nyújt legkedvezőbb feltételek mellett.

Leszámitól váltókat a legelőnyösebb kamattal mellett gazdálkodók, kereskedők és iparosok részére és foglalkozik mindenféle bankszerű beszedésekkel (incassó) olcsó díj mellett.

Előleget nyújt értékpapírokra, terményekre és árukra; kölcsönöket ad előnyös törlesztés mellett.

Jelzálog és törlesztéses kölcsönöket folyósit házakra és földbirtokokra

2—3 középiskolát végzett fiu
nyomdász tanulónak

felvétetik

Szent László-nyomda
R.-T.-nál.

Kovács Zsigmond

műasztalos

géperőre berendezett

ipartelepe

Szacsuvay-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

Szalonna, prima,
pörkölt, nehéz áru leg-
jutányosabban kapható.
Mindennemű termények
vétele és eladása.

Egyesült Biharmegyei Kereskedelmi Bank
és Központi Takarékpénztár Részv.-társ.
áruosztály.

Teleky-utca 3-ik szám, Telefon 172.

Kincset ér

a TORDY-féle

Hollandi 3 király tea, mivel nemcsak hashajtó, hanem egyúttal étvágyjavító, gyomortisztító, emésztést elősegítő, bélműködést szabályozó, nemkülönben a legmakacsabb gyomor bajon is segít. Csomagja (kbl. 10—12-szeri használatra) 30 fillér.

Minden gyógyszertárban kapható.**LENGYEL JÓZSEF**

épület- és díszmű-bádogos, vízvezeték-, fürdőszoba- és szagtalan angol klozet berendező

elfogad

házak, tornyok, kastélyok

állandó jókarban tartását

Költségvetéssel egy helyben, mint vidékre díjtalanul szolgál.

Bádogos és szerelő-telep:

Beöthy Ödön-utca 78. sz.

Helyi és vidéki telefon 338 szám.

„STANDARD” TÁRSASÁG VEGYÉSZETI GYÁR

BUDAPEST, IV. MAGYAR-UTCZA 44. SZ.

Poloska, moly és egyéb féregirtást egy évi jótállással vállalunk vidéken is.

Poloska és egyéb féreg irtáshoz ajánljuk szabadalmazott gázfejlesztő anyagunkat, melynek egyszerű alkalmazásával a poloskától végleg megszabadulhat,

1 szobára elegendő anyag 5 koronába kerül.

Feltétlen biztos hatású sváb és ruszni irtószer kilója 4 korona.

Légyirtó folyadék és por kilója 4 korona.

Patkány és egérirtáshoz ajánljuk patkány és egér-tifusz-baczilust. A 20. század legmegbízhatóbb patkány és egérirtó szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszedelmes, tehát mindenütt elhelyezhető. A patkány és egér-tifusz bacilus árai:

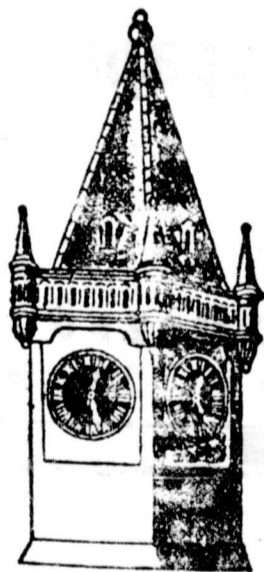
1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K

1 nagy „ 3-600 „ „ 12 K

Sarkady és Szánthó

TORONYÓRA GYÁRA

Nagyvárad, Damjanits-utca 30.

Ajánlja 1 hetben egyszer felhuzandó és 1 napban egyszer felhuzandó toronyóráit „szegecs” és „szabadlengésű” járattal, rezkerekkel. Olcsó árak.

TÖBBÉVI JÓTÁLLÁS.
Villanyerő berendezés.

Arjegyzék kívánatra.
Saját ház.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világítási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

lólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2 lóerőtől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hév víz forrása. **Vizhőfoka 49° C. 17 millió**

liter víz mennyiség. Csusz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben **9200** beteg hagyta el gyógyultan, javultan a párhuzamos hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferenéz-fürdőbe pocró-
csozással hetenként **56 koronába** kerül.

A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdővel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghülés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirtda, interurbán telefon, állandó gyógyszer-tár a fürdő telepen. Prospektust küld az **Igazgatóság.**

Teszler Simon-féle

posztó és gyapjuszövet, bélésárúk
és szabó kellékeknek kiárusítását

már megkezdte!

Zöldfa-utca 21. szám alatt.

Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtok-
vásárlási, eladási és
erdő becslési irodája

RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.

Helybeli és vidéki telefonszám 725

Irnoki állásra egy szép és
helyesírásu szolid térfi azon-
nal alkalmazást talál **CSÁNYI
ANDOR** nagyszalontai királyi
közjegyző irodájában. Gép-
írást tudó előnyben részesül.

Kátránypapír:

21 kilós tekercs	K	2-20
29		3-50
35		4-00
40		5-50
55		7-00
34	elszigetelő	4-50

Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.

JÉGSZEKRÉNYEK, FAGYLALT-GÉPEK, PERMETEZŐK

legnagyobb
választékban

Telefon 390.

TARSOLY és RISZTÓ

Nagyvárad, Rákóczi-ut.

különlegességek
vaskereskedésében

Telefon 390.